Štev. 19. V Ljubljani, v ponedeljek, dne 25. januarja 1909. Leto XXXVII.

Velja po pošti:
celo leto naprej K 26·—
pol leta „ „ 13·—
četrt leta „ „ 6·50
en mesec „ „ 2·20

V upravništvu:
celo leto naprej K 22·40
pol leta „ „ 11·20
četrt leta „ „ 5·60
en mesec „ „ 1·90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEC

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . 13 h
za dvakrat . . . . 11 „
za trikrat . . . . 9 „
za več ko trikrat . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Notranje delo.

Medtem ko ljudski zastopniki marljivo delajo, da povzdignejo gospodarsko in kulturno stanje dežele z zakonodavnimi sredstvi in ustanovitvijo novih tozadevnih naprav, je ostalim prijateljem ljudstva naložena nič manj važna naloga, ljudstvo vzgajati dalje in globlje v započeti smeri. Dobro pravi pisec knjige »Veliki moment«, da se morajo naša prizadevanja odslej še bolj kot le kdaj poprej osredotočevati okoli tega: poglobiti naše ljudstvo v verskem naziranju in drugič, organizirati ga do zadnjega moža.

Zlasti kar se tiče prvega se ne smemo udajati glede nasprotnikov nobenim samoprevaram! Boj proti katoličtvu in verstvu sploh se je res povsod — ne samo pri nas — v toliko polegel, da le količkaj izobraženi ne rabijo več proti njemu orožja popularnega materializma, ki je premagan, toda pri nas liberalci še niso prišli tako daleč, da bi jim ne bilo prav in edino primerno s psovkami, obrabljenimi frazami, zgodovinskimi lažmi in popolnim neumevanjem krščanskega svetovnega naziranja žaliti ter zasmehovati verske ideje in čustva. Saj smo 23. t. m. brali v nekem liberalnem lističu o naših ljudeh, da so »čuki, orli, sove, tretjeredniki sv. Frančiška, prepasani z vrvjo in škapulirjem, tercijalke, moški in ženske, s svetim duhom razsvetljene, sploh vse zverine iz svetega brloga«. Ker katoličan in sploh vsak veren človek trdno veruje, da so natorni dogodki od njih početnika in stvarnika odvisni, se norčuje ta listič, češ, pridige o sicilijanskem potresu kažejo, da »klerikalci mislijo, da je Bog njih igrača in najponižnejši sluga; če liberalcu pogine kokoš, je to kazen božja, ako si pa klerikalec nogo zlomi, pa pravijo, da tepe tistega, katerega ljubi.«

Če si kdo domišlja, da je mlajši liberalni rod povprečno boljši od tega starega poalkoholizovanega dopisuna, se nekoliko moti. Oblike so brezdvoma milejše in menj plastične, stvarno pa se poslužujejo proti veri istih razlogov. Ali je v listih in publikacijah mlajših »inteligentov« najti kaj drugega kakor edinole tisoč- in tisočkrat variirano trditev, da vera nasprotuje vedi, in vendar bi jih lahko znameniti, tudi nekatoliški znanstveniki poučili, da temu ni tako in da je veljava in cena vere veliko višja kakor moč in ugled natornih znanosti. Le vzemite v roke zadnje številke »Omladine«, pa se boste prepričali, da gode mali Janezek isto pesem kakor stari Janez. Če izvzamemo znanega goriškega čudaka, zdaj socialdemokrata, ki v tem oziru pošteno in globlje misli, so vsi enaki.

Da nasprotniki javno relativno nekoliko manj rujejo proti našim verskim idealom, to je le posledica taktiških političkih ukrepov, ne pa zavest, da verska vprašanja niso več aktualna, ko so se v vsej moči pojavila narodna! Nikakor! Prišel bo kmalu čas, ko bodo ubrali staro pot, dobro vedoč, da, če našemu narodu ne izrujejo krščanske misli iz uma, je vse njih delo zastonj in je njihova stranka izgubila potem tudi vso pravico do obstoja!

To smo videli tudi zadnje dni sredi izključno narodnih vprašanj. Liberalci so jih tirali do one meje, kjer je nacionalizem v s e, kjer je posameznik sam sebi najvišji zakon, kjer skupni državni interesi nič več ne pomenjajo. To ni krščansko. Že pri tem se je videla razlika med njimi in nami. Pri drugačni priliki se bo še bolj.

Kaj je spričo tega naša naloga? Skrbeti za globoko versko izobrazbo ljudstva! Brez te je politiška in socialna le trs, ki se v vetru maje, z njo pa neomajna podlaga, ki je ne zrušijo slučajni politiški neuspehi, taktiški pogreški itd., kar se velfki stranki velikorat lahko primeri. In čim globlja je verska zavest, tem lažje bo tudi naše ljudstvo do zadnjega moža v naši organizaciji organizirati. Veliki so v tem oziru naši uspehi, biti pa morajo še veliko večji, da jih t r a j n o in za v e d n o ohranimo!

Položaj v Avstro-Ogrski.

Kriza. — Jezikovni zakon. — Laško vseučiliščno vprašanje.

Veliko besedi in malo dejanj.

O notranji krizi v Avstriji sodi bivši minister dr. Ebenhoch: Vso krivdo na žalostnem notranjem položaju imajo nemški in češki parlamentarci. Enodušno zagotavljajo, da streme po narodnostnem miru na Češkem, v isti sapi pa izjavljajo, da se nočejo udeležiti od ministrskega predsednika napovedanih konferenc v dosego tega cilja in to s tem upravičujejo, da se morajo preje urediti jezikovne razmere pri praškem poštnem ravnateljstvu, predno se začno pogajati. Ali ni to najhujše nasprotstvo? Saj se pri konferencah gre ravno za to, da se jezikovne razmere sporazumno urede in zato ne more ureditev jezikovnih razmer biti predpogoj, da se nasprotne stranke udeleže konference! Vsled tega postopanja največjih strank je v nevarnosti parlament. Nihče ne bo za njim jokal! Parlament, ki nima smisla za velike socialne naloge, za bitna vprašanja monarhije in armade, ni vreden življenja. Vendar pa Ebenhoch upa, da se odlični parlamentarci v zadnjem trenotku zavejo svoje naloge.

V torek zboruje zopet odsek za reformo zborničnega poslovnika in bo dr. Steinwender kot poročevalec predložil izpremenjen načrt. Tudi socialno-zavarovavni odsek se bo kmalu sešel in se bo začela generalna debata.

Do prve polovice prihodnjega meseca bo vlada zbornici predložila jezikovni zakon za Češko.

Kar se tiče laškega vseučiliškega vprašanja, javljajo iz Rima, da so se tozadevno vršili zaupni pogovori med avstrijskim ministrstvom za zunanje zadeve in italijanskim zunanjim ministrom Tittonijem. Uspeh da je bil s stališča laške vlade slab. Vendar pa italijanska vlada ne bo ničesar storila, da položaj poostri in zato tudi ne bo odstopil minister Tittoni, kakor se to v laških listih zahteva. Edino vatikanski »Osservatore Romano« piše, da je avstrijska vlada laško univerzitetno vprašanje prav rešila, drugi listi, zlasti katoliški, Avstrijo silno napadajo.

Na vsak način bi bilo dobro, **da bi baron Bienerth odločno protestiral, da se Lahi vmešavajo v naše notranje zadeve.** Najbrž pa tega iz ozirov do Aehrenthala ne bo storil. Beremo pa v oficijozni »Wr. Allg. Ztg.« neko izjavo, ki vendar kaže, da se avstrijska vlada od laške ne bo dala terorizirati.

Ogrska vlada se, ker vidi brezuspešnost svojih prizadevanj, doseči kake koncesije glede na bančno vprašanje, umika, izkuša pa zato doseči koncesije na armadnem polju. Cesar se glede na banko Ogrom ni udal, marveč grofu Apponyiju, ki je bil pri njem v avdijenci, dejal, da se imata glede na to vprašanje domeniti obedve vladi, če ne, ostane pri starem.

Neki neznanec je izkušal te dni podkupiti za visoko vsoto nekega uradnika dunajskega lista »Reichspost«, da bi mu preskrbel nekaj rokopisa člankov o ministru Kossuthu, v katerih se je dokazalo, da je Kossuth velik goljuf in špekulant. »Reichspost« konstatuje, da minister Košut lista ni tožil, marveč hotel pisca podkupiti, da bi od njega dobil obtežilne dokumente in jih uničil.

Te dni pride pred cesarja v avdijenco predsednik ogrske zbornice Justh, ki na vsak način hoče samostojno banko in v nasprotnem slučaju namerava v opozicijo. Upati je, da ga cesar pomiri, saj pozna mažarske šoviniste.

Domače novice.

+ **Volitev v trgovsko in obrtno zbornico.** Ponovno prosimo vse somišljenike, naj pobero glasovnice za volitve v trgovsko in obrtno zbornico in naj jih t a k o j pošljejo na naslov: Ivan Kregar, pasarski mojster v Ljubljani. Nekateri somišljeniki še sedaj niso storili svoje dolžnosti!

+ **Vseslovenski kmečko-stanovski shod. V** nedeljo, dne 31. t. m., ob devetih dopoldne se otvori vseslovenski kmečko-stanovski shod v veliki dvorani hotela »Union«. Pristop na shod imajo le tisti, ki se izkažejo z vstopnicami, glasečimi se na njih ime. Vstopnice se bodo pri vhodu od rediteljev pobrale, da se kontrolira število vseh udeležencev iz raznih krajev. — Priporoča se prav toplo, da udeleženci že preje napišejo svoje želje in pomisleke, da bo razgovor tem lažji in jasnejši.

+ **Shod v Šmartnem pod Šmarno goro.** Včeraj popoldne se je vršil izborno obiskan in izredno živahen shod v Šmartnem pod Šmarno goro. Na shodu je poročal deželni poslanec dr. Ivan Zajec o delovanju deželnega zbora ter o starostnem zavarovanju. Pri zadnji točki je bilo navedenih mnogo pomislekov, vendar je poročevalec te pomisleke ovrgel, tako, da se je shod soglasno izjavil, da pritrdi v principu vladnemu načrtu z nekaterimi pridržki. Sprejela se je konečno sledeča resolucija: Zborovalci na shodu v Šmart-

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M.

(Dalje.)

Kar naenkrat pa se je začul v temi oster glas:

»Pijastri! Pijastri! Pijastri!« in tako dalje brez prenehanja ali spremembe, kakor klopotanje majhnega mlina.

Silverjeva zelena papiga, kapitan Flint! Ona je bila, ki sem jo slišal ključati košček skorje, katerega glasu si nisem mogel razlagati, ona je bila, ki je bolje čuvala kakor človek in ki je sedaj s svojim nadležnim kričanjem oznanjala moj prihod.

Nisem imel časa, da bi se zavedel. Vsled ostrega, pretresujočega glasu papige so se speči zbudili in planili pokonci, in s krepko kletvijo je zaklical Silverjev glas:

»Kdo je?«

Obrnil sem se, da bi bežal, se močno zadel v neko osebo, odletel nazaj in padel naravnost v roke drugemu, ki me je prijel in trdo držal.

»Prinesi bakljo, Dick,« je dejal Silver, ko so me vjeli.

In eden možakov je zapustil kočo in se nemudoma povrnil z gorečo bakljo.

VI. Del.
Kapitan Silver.
XXVIII. Poglavje.
V sovražnikovem taboru.

Rdeča svetloba baklje, ki je razsvitljevala notranjost koče, mi je pokazala, da so se moje najhujše bojazni uresničile. Morski roparji so imeli v svoji oblasti ostrog in vso zalogo živeža in drugih potrebščin: tamkaj je stal sodček konjaka, tam je bila svinjina in kruh, kakor popreje; kar je pa v neznanski meri povečavalo moj strah, je bilo to, da nisem videl nobenega vjetnika. Mogel sem samo misliti, da so vsi poginili in hudo me je zbodlo v srce, ker me ni bilo tukaj, da bi bil z njimi vred umrl.

Vsega skupaj je bilo šest roparjev; nobeden drugi ni ostal živ. Petorica izmed njih je bila na nogah, zarudelega in zabuhlega obraza, ko so bili naenkrat vzbujeni iz spanja, v katerega jih je zazibala pijanost. Šesti se je samo vzdignil na komolec; bil je smrtno bled in krvava obveza okoli njegove glave mi je pričala, da je bil šele pred kratkim ranjen in šele nedavno obvezan. Spomnil sem se moža, ki je bil pri velikem napadu ustreljen in je zbežal nazaj v gozd, in nisem dvomil, da je on tisti.

Papiga je sedela na rami Dolgega Johna in si snažila perje. On sam se mi je zdel bolj bledega in resnega obraza, kakor po navadi. Nosil je še vedno ono fino sukneno obleko, v kateri je prišel kot odposlanec, vendar je bila že zelo slaba, umazana od ilovice in raztrgana od ostrega trnja.

»Torej tako,« je dejal, »Jakec Hawkins je tukaj, v resnici! Priletel notri, ali ne, kaj? Dobro, naj bode, jaz smatram to kot prijaznost.«

In vsedel se je na sod za žganje in začel tlačiti svojo pipo.

»Daj mi malo ognja, Dick,« je rekel, in potem, ko je prižgal, »zadostuje!« je pristavil, »vtakni vgorek tja v kup lesa, vi pa, gospodje, naredite si po domače. Ni vam treba stati radi gospoda Jakca Hawkinsa, on vam že oprosti, bodite prepričani. Torej, Jakec,« in je basal tobak, »tukaj si zopet; prav prijetno iznenadenje za ubogega starega Johna. Da si pravi ptiček, sem vedel že, ko sem te prvikrat videl, vendar to tukaj se mi pa zdi vseeno malo prehudo, da.«

Na vse to nisem ničesar odgovoril, kakor si vsakdo lahko misli. Postavili so me s hrbtom proti steni, in tamkaj sem sedaj stal, gledal Silverju v obraz, na zunaj sicer še precej korajžno, v srcu pa nad vse obupan.

Silver pa je z največjo mirnostjo potegnil enkrat ali dvakrat svojo pipo in potem zopet nadaljeval.

»No, vidiš, Jakec, ker si že tukaj,« je rekel, »ti hočem nekoliko povedati, kaj mislim. Vedno sem te imel rad, da, kajti razumen dečko si in tak kakor jaz, ko sem bil še mlad in zal. Vedno sem želel, da bi se mi pridružil in vzel svoje deleže in umrl kakor gospod, in sedaj, moj petelinček, si v resnici tukaj. Kapitan Smollett je imeniten mornar, to ti priznam vsak dan, samo neznosen radi svoje discipline. ‚Dolžnost je dolžnost,' pravi, in prav ima. Torej le ogibaj se kapitana. Zdravnik se je zopet do smrti jezil nad teboj — ‚nehvaležni malopridnež', je rekel; in na dolgo in kratko je cela stvar taka-le: sedaj ne moreš več nazaj k svojim, ker te ne marajo več, in ako nočeš ustanoviti še tretje ladjine družbe, kar bi bilo zelo dolgočasno in samotno, se moraš pridružiti kapitanu Silverju.«

Do semkaj je bilo torej vse dobro. Moji prijatelji so torej še živeli, in akoravno sem deloma verjel Silverjevemu sporočilu, da so se ljutili name radi mojega bega, me je vse to, kar sem slišal, bolj potolažilo kakor razžalostilo.

nem pod Šmartno goro dne 24. januarja soglasno odobri delovanje poslancev »S. L. S.« v deželnem zboru ter jim izrekajo popolno zaupanje in solidarnost.

+ **Shod v Dobrepoljah.** Včeraj v nedeljo je bil v zadrugi lep shod. Udeležba je bila ogromna, prostori so bili natlačeno polni. Govorila sta dr. Lenard o ruskih razmerah, Iv. Baloh o slov. vseučilišču. Ob viharnem navdušenju je prebral Iv. Štrukelj resoluciji o slovenskem vseučilišču in o Belarjevem imenovanju.

+ **Shod v Preski** pri Medvodah je imel včeraj poslanec S. L. S. gosp. Josip Mandelj.

+ **Shod v Planini pri Rakeku** je bil včeraj jako dobro obiskan. Poslanec dr. Žitnik je poročal o deželnem zboru, osuševanju planinske doline in cerkniškega jezerą ter obširneje o socialnem zavarovanju. Govornik je med živahnim odobravanjem zavračal razne budalosti, ki jih nevedni in zlobni ljudje širijo med ljudstvom proti socialnemu zavarovanju. Prepričan sem, pravi govornik, da nobeden teh nergačev še v rokah ni imel načrta, pa vendar delajo zgago s svojo — naivnostjo. Zbrani možje v Planini so burno pritrjevali poročevalcu, ko je izjavil: Le norec noče sam sebi dobro, ko odklanja zavarovanje. Domači gosp. župnik Rihar je govoril o pomenu kmečke organizacije.

+ **Pomožna akcija — pomanjkanje krme.** Na izvajanja g. Domicelja samo eno vprašanje: Zakaj ni razdelila »Zveza slovenskih zadrug«, katera je vendar imela pri razdelitvi od vlade poverjeno razdeljevanje, domačega sena v Postojni, ampak si ga je naročila na Nizozemskem? Torej kje je neumnost? Končno omenjamo še, da ne pričakujemo odgovora g. Domicelja na to vprašanje, ker mu na vsa njegova izvajanja o stvareh, o katerih še pojma nima, ne bomo več odgovarjali.

+ **September v deželnem zboru.** »Naš List« objavlja uvodnik z naslovom: »September v deželnem zboru«. Ne pečati bi se ž njim, ako bi ne smešil in ne zavijal, kar je govoril v deželnem zboru načelnik »S. L. S.« dr. Šusteršič v proračunski razpravi. »Naš List« trdi, da je dr. Šusteršič branil in hvalil Schwarza, kakor bi najbolje plačani zagovornik ne mogel storiti za svojega klienta. S tem nastopom je dr. Šusteršič osmešil svoje glasilo, osmešil pa tudi večino svojih pristašev. Kamniško glasilo pristašev narodno-napredne stranke prestavlja na to dr. Šusteršičev govor tako, kakor ga ta ni govoril. To prestavo konča »Naš List« sledeče: Bodite potolaženi, modra pola je izgubila ves strah za vas, in gorje onemu, ki bi se drznil v moji stranki še kaj govoriti ali celo pisati zoper vas. (»Slovenec« na galeriji v strahu zdrkne pod mizo). Ali ste razumeli? (Poslanci »S. L. S.« nemo sklonijo prebledele obraze, eden krčevito tišči pest v žepu). Ker »Naš List« sam pravi, da prestavlja v razumljiv jezik, kar je govoril dr. Susteršič, kar pomenja da hoče drug pomen, kar je govoril dr. Šusteršič, lahko vsak sam sklepa, da so sanje, kar piše »Naš List«. Vsi, ki so sledili poročilom zadnjega zasedanja deželnega zbora kranjskega, znajo, da je ravno dr. Šusteršič bil tisti, ki je med vsemi poslanci povedal baronu Schwarzu najbridkejše resnice v brk. Redakterjem »Našega Lista«, priporočamo naj temeljito slede zadnjim razpravam kranjskega deželnega zbora in naj pišejo polno resnico. Časi so minuli ko se je z metanjem peska v oči delalo javno mnenje. Neokusna šala je, da je zdrknil »Slovenec« na galeriji v strahu pod mizo, še bolj neumno, da ne rečemo otročje, pa je, da so poslanci »S. L. S.« nemo sklonili prebledele obraze in da je eden krčevito tiščal pest v žepu. Dr. Šusteršiču so posl. »S. L. S.« burno pritrjevali. Če se hoče »Naš List« smešiti, svobodno mu. Naj le strelja še naprej take kozle, bo vsaj kaj smeha in zabave v naših resnih časih. Sicer pa »Naš List« tako ni resen in je le glasilo malkontentov narodno - napredne stranke, ki pa ne bodo prišli naprej, če bodo tako otročje zavijali resnico, kakor so jo pričeli.

+ **Čudne pojme** imajo tržaški liberalni slovenski visokošolci v društvu »Balkan« o sebi in načinu, kako je treba delati za ljudske knjižnice po okolici. Priredili so dne 9. t. m. akademični ples, na katerega ni smel nihče, ki bi ne bil povabljen ali pa ne spada k visoki tržaški narodni družbi. Utemljevali so to, češ, da ne smejo iz ljudstva zajemati sredstev za ljudske knjižnice. In ker so se hoteli zabavati samo med inteligenti (?) in ker niso hoteli na ples ljudstva, zato so tudi smeli od plesa le 30 K dobička, s čimer se ljud. knjižnice pač ne bodo povečale. Na vabilih pa, ki so jih razpošiljali smo čitali, da se hočejo tudi približati inteligenci, katere člani da bodo kmalu postali. To so pa res ponižni dijaki, ki kljub vsem svojim študijam se ne smatrajo še za inteligentne.

+ **Lex Axmann** vlada cesarju ne predloži v potrjenje. Baje je to že sklenjena stvar.

+ **Na adreso deželj. šolskega sveta.** Iz Kočevja se nam piše: Pred menoj leži program javnih predavanj c. kr. gimnazije v Kočevju. Na prvi strani vsebina predavanj: 1) Zola — Ibsen. 2) Die Lyrik der Gegenwart. 3) Roman und Novelle der Gegenwart. 4) Fortsetzung des 3. Vortrages. 5) Das Drama d. Gegenwart. 6) Fortsetzung und Schluß des 5. Vortrages. Na drugi strani se pa blesti štampilja: »K. k. Staatsgymnasium Gottschee.« Navajeni smo bili, da se je štampilja pritiskala na uradne stvari, a glej čudo, novi ravnatelj Riedel, ki ga kot luč sveta ne moremo postavljati niti na najmanjši svečnik, je uvedel novo prakso in v najkrajšem času smemo pričakovati, da bo štampilja postala splošna last. Predavatelj omenjenih predavanj je prof. dr. Hirsch. Ime že pove, da je judovskega pokoljenja, zato ni bilo kaj posebnega pričakovati. V prvem predavanju je proslavljal Zola in tako vzbudil zanimanje zanj. Neodpustljivo pa je to, da je direktor Riedel dovolil vstop tudi učencem V. in VI. razreda. Mladina že itak preveč rada sega po slabem, tembolj bo pa, če vidi in sliši svojega profesorja proslavljati moža, ki je v Parizu podkupil neko ozdravljenko iz Lurda, da se je preselila iz Pariza, da ne bi izgubila njegova knjiga o Lurdu svoje veljave, katero si je pridobila z lažjo. Ali je nemškim profesorjem res vse dovoljeno? Apeliram na deželni šolski svet, da se prepove ravnatelju vabiti učence na javna predavanja, kjer se govori protiversko in se smeši krščanska morala kot nekaj izpremenljivega.

+ **Šolo »Svobodne šole« na Dunaju** je naučno ministrstvo velelo zapreti. Društvo »Svobodna šola« je namreč pred leti ustanovilo v Hermanngasse v 7. okraju dunajskem lastno šolo, urejeno po načelih brezbožne morale. Okrajni šolski svet je sklenil, da se ima šola zapreti, sklep je potrdil tudi deželni šolski svet. »Svobodna šola« se je pritožila na naučno ministrstvo, toda žalostni Marchet je stvar nalašč odložil, da bi mu ne bilo treba postopati po zakonu. Zdaj pa je naučna uprava konečno stvar rešila in izdala odlok, da se ima šola takoj zapreti. Po liberalnih listih je seveda veliko vpitja o »novem atentatu na kulturo«.

— **Burno zborovanje v Spod. Šiški.** Včeraj je imela Ribnikarjeva »Narodna delavska organizacija« zborovanje v Sp. Šiški, kamor bi rada v prihodnje železniške delavnice spravila svoje pristaše. Na zborovanje h Kankertu so prišli soc. demokratje ki so napadli sklicatelje ter so z nožem ranili knjigoveza Feldsteina, druge pa osuvali. Ribnikarja je neki soc. demokrat udaril. Sklicatelji so se umaknili v »Čitalnico«, kjer so nato zborovali.

— **Nemški šovinizem** je na vrhuncu. Rektor dunajske univerze je zabrani vstop na dunajsko univerzo osem francoskim dijakom, ki so hoteli obiskavati univerzo. Rektor je mnenja, da bi se s tem omadeževal nemški značaj dunajske univerze.

— **Konfiscirana** je bila sobotna »Edinost« radi brzojavke o razpustu ljubljanskega veteranskega društva.

— **Imenovanje.** Za praktikanta na c. kr. licealni knjižnici v Gorici je imenovan g. dr. Janko Bratina.

— **Velikega orla,** ki meri 2 in pol metrov, je vjel na planini kobariški urar. Orla je omamil ter ga spravil v Kobarid.

— **Glavni dobitek praške jubilejne razstave** v znesku 100.000 kron je dobil — razstavni odbor. Oba glavna dobitka torej ostaneta loterijski blagajni. Drugi dobitek 10.000 kron je dobil neki V. Pavliček v Przemyslu.

— **Umrl je** minolo sredo Dinko Biankini, župan v Staremgradu na otoku Hvaru in brat poslanca Jurija Biankinija.

— **Pretepi.** Iz Notranjih goric se poroča: Pri nas so na dnevnem redu pretepi. Komaj izpustè fante iz ječe, zopet pride po nje mož postave. Na predvečer sv. Antona so zopet pretepli Jožefa Selana tako močno, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Tu bi bilo res potrebno izobraževalno društvo.

— **V konkurz** je prišla čebelarska tvrdka baron Rotschütz v Višnji gori.

— **Poročil** se je v Kobaridu mesar g. Adolf Urbančič z gdč. Ivanko Perinčič iz Kobarida.

— **Bivši sodni sluga obsojen radi tatvine. Iz Gorice poročajo:** Pred okrožnim sodiščem je stal 38letni Lovrenc Štekar iz Cerovega, bivši sodni sluga, češ, da je dne 17. novembra ukradel dvokolo nekemu Antonu Koršiču, ki se je nahajalo na cesti, ki pelje v Gorenje Cerovo. Sodni dvor ga je spoznal krivim in obsodil Štekarja v 6 mesecev ječe z enim postom in trdim ležiščem v mesecu.

— **Aretirani trgovski potnik.** Na zahtevo deželnega sodišča v Celovcu so na Dunaju aretirali 27 let starega potnika Leona Stadlerja.

— **Poročil se bo** v sredo asistent c. kr. državne železnice na Opčinah gosp. Josip Žnidaršič z gospodično Minko Šmid z Gašteja pri Kranju.

— **Med Cetinjem in Kotorom** je poštna zveza z avtomobilom, ki odhaja iz Cetinja ob 8. uri 20 min. zjutraj, prihaja v Kotor ob 10. uri 40 min. in se vrača ob 2. uri popoldne. S prvo vožnjo pripeljal se je avstro-ogrski poslanik s soprogo, angleški poslanik tudi s soprogo, ravnatelj črnogorske pošte in še trije drugi dostojanstveniki.

— **Božja pot na Trsatu.** Kakor smo svoj čas poročali, se je nameravalo podreti staro cerkev na Trsatu in jo nadomestiti z novo stavbo v nemško-romanskem slogu. Zgradbo nove cerkve so poverili oo. benediktincem iz Kemptena na Bavarskem. Pater Weber je načrte že izgotovil. Neki hrvaški arhitekt, ki jih je videl, je opozoril vlado, da bi bilo mnogo bolje, če bi se stara cerkev restavrirala in se razširila s kolonado ali loggio, eventuelno tudi s postransko cerkvijo na dvorišču, pokrito s steklom. Vlada je ukazala, da mora načrte pregledati strokovna komisija. Zdaj so se oo. benediktinci obrnili do prestolonaslednika nadvojvoda Franca Ferdinanda, ki je pa, kakor poročajo zagrebški listi, izjavil se za to, da se ohrani stari spomenik hrvatske stavbene umetnosti in da napravi načrte domač arhitekt. Pravijo, da je na odločitev prestolonaslednika vplivala njegova soproga, kneginja Hohenberg, ki da je svoj čas v cerkvi na Trsatu storila neko zaobljubo ter se živo zanima za staro hrvatsko božjo pot.

— **Tihotapstvu z vinom** so prišli na sled v Trstu. Kot tranzitno blago deklarirano vino so spravljali v neko vinarsko trgovino in tam prodajali. Zaprli so vinskega trgovca Mateja Malusà. Carinski oficijal Aleksander Osmo, ki je bil s trgovcem sporazumljen, je pobegnil. Več carinskih uradnikov so suspendirali od službe.

— **Iz Vrzdenca nad Horjulom.** — Izgubljeno. — Pri nesreči, ko se je nad Sedejevim hlevom drugič prekucnil voz veselih izletnikov ,je neki gospod izgubil svoj zlati ščipalnik. Ker dotični gospod svoj ščipalnik nujno rabi, se pošten najditelj prosi, da ga takoj odda pri voditelju tega izleta.

— **Obsojen vlomilec.** V Bjelovaru so obsodili Ivana Kušarja, ki je bil novembra prošlega leta tam vlomil in uropal za 20.394 kron vrednostnih papirjev, v osemletno težko ječo. Ukradene vrednostne papirje so vse dobili.

— **Slovenske predstave.** V Millwaukee so 10. t. m. Slovenci predstavljali igro »Narodni mučeniki«, katero sta spisala dva ondotna rojaka. — V Clevelandu so 10. t. m. prvikrat v Ameriki igrali Govekarjeve »Legijonarje«.

— **Z Rakeka** se nam poroča: Kakor čujemo, pusti kmalu ravnatelj tukajšnje tovarne g. Fr. Žagarja, nemški protestant Weingärtner, svojo službo in odide drugam. Pričakujemo pa za gotovo, da bo g. Žagar toliko naroden, da odda potem to službo Slovencu. Saj ga bo lahko dobiti.

— **Občinski svet v Karlovcu** na Hrvaškem je vlada zopet razpustila.

— **Kranjska akcija nemškega planinskega društva** je imela v preteklem letu 317 članov. Dohodkov je imela 13.506 K 11 v, izdatkov 13.375 K 83 v. Proračun znaša 7393 K 11 v.

k **Železnica preko Tur** bo izročena prometu dne 1. julija t. l. Dela v turskem predoru dobro napredujejo. Na severni strani so že dodelana, na južni se dodelajo do 20. februarja. Tudi načelniki novim postajam so že imenovani.

VIII. REDNI OBČNI ZBOR

slovenskega trgovskega društva »Merkur«

v nedeljo, dne 24. t. m., ob 10. uri dopoldne otvori podpredsednik Lillek, ki se spominja rajnih društvenih članov Petra Majdič, Ivana Majdič, Kollmanna in Petrovčiča v Trebnjem. Zborovalci vstanejo v znak sožalja.

Tajnik Golob naglaša v svojem poročilu, da mora biti naša skrb, da si pridobimo veljavo, ki nam gre po nadarjenosti, pridnosti in po naravni legi. Omenja, da se je storilo vse, da se ves trgovski stan pritegne zavarovalnici za privatne nastavljence. Omenja nato postavo o dokazu usposobljenosti, postave o ureditvi počitnega časa v trgovskih obrtih in o službenem razmerju, ki ga je državni zbor sprejel, a gosposka zbornica ne. Izjavlja željo, naj se ustanovi v Ljubljani višja trgovska šola. Omenja ustanovitve »Trgovsko-obrtne zadruge«, ki vrlo deluje in pa, da je gremij ljubljanskih trgovcev pritegnil v gremij vse ljubljanske trgovce, ki plačujejo nad 20 kron davka, vrlo delujeta tudi organizaciji v Celju in Mariboru. Odborovih sej je bilo 11. Obilo posla so imeli osobito redakcijski, posredovalni in veselični odsek. Ličen društven koledar sta uredila dr. Marn in Silv. Škerbinc. »Trgovski vestnik« se razpošilja v 900 izvodih. Učni odsek je priredil lani laški, knjigovodski in tarifni tečaj. Letos se je pa za učne tečaje priglasilo tako malo udeležencev, da se učni tečaji niso mogli otvoriti. Posredovalnica je imela 1630 poslovnih številk. Javljenih je bilo 318 prostih mest od trgovcev, od nastavljencev pa 314. Pevski odsek je nastopil sedemkrat. Priredilo je tudi društvo več sestankov in predavanj. Društvo vzdržuje knjižnico in čitalnico. Članov je štelo društvo 608, ki dobivajo brezplačno društveno glasilo, ki ima že 215 naročnikov. Poročilo se vzame na znanje in odobri predlog, da deluje odslej posredovalnica brezplačno za člane.

Blagajnik Vlach poroča, da je imelo društvo 13.052 K dohodkov, 9812 K 20 h stroškov, premoženje znaša 3240 K 30 h. Fond »Trgovskega doma« znaša koncem leta 1908 16.644 K 60 h, koncem leta 1907 je pa znašal 10.937 K 55 h. Podporni zaklad je znašal koncem leta 1907 5273 K 93 h, zvišal se je za 2839 K 27 h. Znaša torej leta 1908 8113 K 20 h.

Na predlog dr. Windischerja se izreče zahvala in priznanje zapisnikarju in tajniku ter se podeli na Peruzzijev predlog blagajniku absolutorij, izreče se zahvala na Kostevcev predlog Jebačinu za njegov dar društvu.

V odbor se izvolijo: Iz vrste samostojnih trgovcev: Franc Berjak, Ivan Jebačin, Ignacij Kessler, Ivan Kostevc, Andrej Šarabon. Iz vrste sotrudnikov: Pavel Fabjani, Franc Janc, Oroslav Jezeršek, Fran Kovač, Ignacij Novak, Silvester Škerbinc, Ljudevit Vašič, Ivan Volk, Josip Vlah, Josip Šelovin. Iz vrste podpornih članov: Fran Golob, dr. Viktor Murnik, dr. Fran Windischer. Revizorja sta: Ivan Mejač, Avgust Peruzzi.

Za predsednika se izvoli ces. svetnik Murnik, za podpredsednika pa Lilleg in Drčar, za predsednika razsodišča pa dr. Triller. Na Lillegov predlog se izreče zahvala dr. Windischerju. Dr. Windischer nato predlaga štatut za podporni zaklad. Sedanja glavnica podpornega zaklada znaša 8000 K. Redno delovati prične dne 1. marca. Do podpore imajo pravico le člani, in sicer v slučaju onemoglosti, brezposelnosti, ubogim vdovam in sirotam. Zaklad vodi kuratorij, v katerega voli tri odbornike in dva trgovska nastavljenca. Do brezposelne podpore imajo pravico le, ki so že šest mesecev društveni člani, ki se daje najdalje šest tednov. Glede na podpore onemoglim članom, vdovam in sirotam se rešijo prošnje od slučaja do slučaja, če so že tri leta društveni člani. Štatut podpornega zaklada se soglasno sprejme.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Jutri v torek predava v S. K. S. Z. g. dr. L. Lenart. Vabimo k obilni udeležbi!

lj **Za S. K. S. Z.** so darovali 15 K 50 v. gg. ljubljanski bogoslovci.

lj **Afere v nemškem gledišču pred sodiščem.** Jutri ob tretji uri popoldne bo pri okrajnem sodišču v sobi št .50 zopet zanimiva obravnava, ki bo osvetila umazano židovsko oderuško »umetniško« delo nemškega gledališkega ravnatelja Wolfa in njegovega intrigantskega »Winkelmuzikanta« Müllerja. Operni pevec Leser-Lasario toži Wolfa radi gaže. Wolf je svoje umazano stališče napram odličnemu pevcu najbolj označil s tem, da je sam izjavil, da je bil Leser zanj na mesec vreden 800 K, dal mu je pa samo 200 K. Omenili smo že, da je Leser bil operni pevec na draždanski kraljevi dvorni operi in je prišel le radi tega v Ljubljano, da se bolj vpoje v večjih vlogah. Leser je lani prišel iz umetniške šole in je bil po grofu Seebachu takoj kot lirično - dramatični tenor angažiran na kraljevsko dvorno opero v Draždanih z letno plačo do 50.000 mark. Vse intrige v Ljubljani proti Leserju izvirajo le iz nevoščljivosti, ker sta Wolf in Müller dobro spoznala pevčevo vrednost, a sta ga hotela onemogočiti zato, ker je Leser — Poljak. O Leserjevi umetniški vrednosti je simpatično pisala celo »Deutsche Wacht« v Celju, mnogi nemški listi pa sedaj iz slovenskih listov ponatiskujejo notico o Wolfovem in Müllerjevem obnašanju proti Leserju. Tako celo Nemci zaničujejo tako »kulturo« ki se šopiri v ljubljanskem nemškem gledališču.

lj **Zborovanje v »Mestnem Domu«.** Včeraj se je vršilo v »Mestnem Domu« precej slabo obiskano zborovanje, na ka-

Najnovejše.

VELIKE DEMONSTRACIJE V PRAGI.

Praga, 24. jan. 1909.

(Brzojavno poročilo »Slovencu«.)

Protinemške demonstracije so se danes obnovile. Nemški praški krogi sodijo, da če se demonstracije nadaljujejo, nastopi vlada zopet s skrajnimi sredstvi proti Pragi. Med Čehi se je govorilo, da hočejo Nemci sami opustiti přikopski bumel in ga premestiti na trg za kazino. Nemški burši so pa včeraj izjavili, da so govorice izmišljene. Češko dijaštvo in narodni sosialci so nato izdali parolo, da se danes zjutraj zopet zbere velika množica na Přikopu, ki naj demonstrira zoper burše.

Na Přikopu je bilo ob 10. uri dopoldne zbrano 2000 do 3000 demonstrantov: češki dijaki v barvah, narodnosocialni delavci, mnogo inteligence v frakih in v cilindrih. Došlo je tudi več čeških poslancev in mestnih svetnikov in podžupan dr. Stych.

Ob tri četrt na 11. uro dopoldne so zapustili nemški burši kazino. Čehi so jih pozdravili z živahnimi hanba-klici, grozili jim s palicami in poizkušali posamezne burše insultirati. Policija je začetkoma preprečila spopade, a ob 11. uri je že bilo več kulernih dijakov opljuvanih, ospovanih in osuvanih.

Pri unionski banki se je kmalu nato vršil prvi resen spopad. Čehi so pretepli nekaj buršev. Policija je s težavo iztrgala burše demonstrantom.

Ob pol 12. uri dopoldne je bil položaj nad vse resen. Višji policijski svetnik dr. Ploch je izpoznal, da ne more sam vzdržati reda. Urnebesno je zadonela iz ust demonstrantov slovanska himna »Hej Slovane!« Demonstranti so jeli prodirati s silo proti kazini. Policija je bila preslaba, napram navalu ljudstva. Dr. Ploch je zato pozval orožništvo na pomoč. Kmalu je prikorakala orožn. stotnija v razprostrti vrsti na Přikope. Le počasi so se umikali demonstranti proti poslopju »Češke deželne banke«, proti orožnikom so demonstranti nastavili mlade fante in ženske. Pred kazinskim vhodom se je vršil spopad med orožniki in demonstranti, ki so tolkli s palicami po orožnikih. Demonstranti kriče, žvižgajo in pojejo češke narodne pesmi. Nemški burši češke demonstrante neprestano izzivajo in pojejo Slovane izzivajočo »Die Wacht am Rhein«, kar še pomnoži srd čeških demonstrantov.

Orožniški poveljnik zapove v tem trenutku naskok. Trobentač zatrobi nato »Sturm!« z nasajenimi bajoneti naskoči orožništvo demonstrante, ki beže.

Grozen trenutek! Več oseb, osobito žensk, pade. Čez nje dirjajo prestrašeni demonstranti. Ranjenih je več. Na tleh leže potlačeni klobuki, manšete, ovratnice, zlomljene palice. Na Jožefovem trgu so padali na orožnike kamni. Orožništvo nastopa z največjo brezobzirnostjo. Več prijetih oseb iztrgajo demonstranti policiji in orožništvu. Policija na konjih je večkrat naskočila demonstrante. Del demonstrantov pride za orožniki pred kazino, kjer demonstrirajo s hanba-klici in z živio Srbiji. Pridirja orožniški častnik z orožniki. Demonstranti ga pozdravijo s kamni.

Orožništvo ojačijo z dvema orožniškima stotnijama. Orožniki zapro vse ceste, ki vodijo na Přikope in na trg Sv. Jožefa. Demonstrante potisnejo v stranske ulice, kjer jih razkrope. Ko praznijo Přikope, je več burnih prizorov in spopadov s policijo in z orožniki. Burši se umaknejo v kazino, ko vidijo, da se jim je posrečilo uprizoriti vihar.

Ob pol dveh popoldne so Přikope zopet odprte prometu. Med izgredi je bilo prijetih 27 oseb. Popoldne je bilo v Pragi mirno.

Nemci in Čehi.

Dunaj, 25. jan. Nemci se pritožujejo, da izdaja pravosodno ministrstvo za notranje občevanje sodišč samočeške tiskovine, ki jih je doposlalo vsem okrajnim sodiščem v sudetskih deželah. Tudi poštne reklamacije so samočeške.

Praga, 25. jan. Narodni socialisti protestirajo proti poštnemu odloku in pozivljajo poštne uradnike, naj se ne glede na vse odloke drže besedila temeljnih postav.

Praga, 25. jan. Izvrševalni odbor radikalne državno-pravne stranke je tudi sklenil protest proti odloku na praško poštno ravnateljstvo.

Praga, 25. jan. Mladočeški izvrševalni odbor je v navzočnosti dr. Kramaža in dr. Fiedlerja protestiral proti zadnjemu odloku na praško poštno ravnateljstvo.

Nemški minister krajan v Olomucu.

Olomuc, 25. V soboto ob pol 12. uri je prišel v Olomuc nemški minister krajan dr. Schreiner. Podal se je takoj v nemško kazino, kjer se je izjavil, da se hoče informirati o vsih željah in zahtevah severno moravskih Nemcev, ki jih hoče pospeševati. Pozval je Nemce, naj bodo složni. Včeraj ob 9. uri dopoldne je imel pa moravski nemški volksrat zaupno sejo, pri kateri je bil navzoč tudi dr. Schreiner. Ob 3. uri popoldne je govoril dr. Schreiner pri seji glavnega vodstva severno moravskih Nemcev. Izjavil je, da smatra za svojo dolžnost, da je v stiku z vsemi Nemci, da so mu znane nemške želje, da jih tako lahko pospešuje. Ravnatelj Knaute je nato obrazvil nemške težnje in se pritoževal, da imajo češki prosilci prednost pri nameščanju uradniških mest pri davkarijah, poštah, sodiščih, pri političkih oblastih in na železnicah. Nemci so se pritoževali čez bojkot v Vitkovicah in zaradi zletov Sokola v nemško ozemlje. Schreiner je obljubil, da bo kolikor mu bo le mogoče izkušal izpolniti zahteve Nemcev. Priporočal je, naj se ločijo po narodnosti obrtne zadruge. Izjavil je, da se rad peča s podrobnim narodnim delom, ker se tako velikrat rešijo tudi velika vprašanja.

Češki dijaki niso izključeni iz monakovske univerze.

Monakovo, 25. jan. Akademiški senat je sklenil, da nastopi proti akciji, ki hoče izključiti od monakovskega vseučilišča z ozirom na praške dogodke češke dijake.

BALKAN.

Kompenzacijsko vprašanje.

Srbska vlada izroči danes ali jutri velevlastem noto, v kateri zahteva avtonomijo Bosne, zase pa del bosanskega in hercegovskega teritorija, da more izpeljati železnico do morja.

Poslanec Judet obsoja v »Eclairu« politiko Srbije in dolži Anglijo podpihovanja. Celo Srbiji prijazni »Echo de Paris« izjavlja, da je izključeno, da bi velesile zahtevale avtonomijo Bosne ali odstopitev bosanskega teritorija Srbiji.

Na Dunaju izjavljajo kategorično, da o teritorijalnih kompenzacijah za Srbijo ni govora.

Kar se tiče govora črnogorskega ministra Tomanovića v skupščini, ga diplomatiški krogi splošno obsojajo. V Belgradu pa Črni gori prav nič več ne zaupajo in trdijo, da se minister Tomanović in knez Nikita vzlic svojim radikalnim govorom tajno pogajata z Avstrijo.

Avstrija in Anglija.

Angleški državni tajnik za zunanje zadeve, sir Edvard Grey, se je 23. t. m. v nekem javnem govoru pritoževal, da avstrijsko časopisje napada Anglijo ter svečano zagotavljal, da Anglija ničesar ne kuje proti Avstriji, marveč si le želi, da bi se zopet vpostavile stare in prisrčne prijateljske razmere.

Na Dunaju temu govoru seveda prav nič ne verjamejo. Sir Grey je trdil stvari, ki se dajo na prvi mah ovreči. »Si fecisti, nega,« to je načelo angleških državnikov. Grey je dejal, da angleški listi niso nikakor hujskali, marveč le delali na sporazum! Resnica pa je, da so »Times« očitale Avstriji pohlepnost po tujih deželah, drugi listi pa so celo cesarjevo osebo sramotili ter Srbijo pozivjali, naj seže po orožju. Grey je nadalje trdil, da je Avstrija v svoji sodbi o angleškem časopisju osamljena. Čudno. Nedavno je Jaurés, največji prijatelj Anglije, v francoski zbornici, dejal, da je pisanje angleških listov najhujše obsodbe vredno.

Sicer pa je tudi avstrijska vlada Angliji namignila, da je postopanje njenega časopisja v škodo miru in sporazuma. Sir Grey se je namreč potom svojega poslanika na Dunaju pri Aehrenthalu pritožil, češ, da avstrijski listi Anglijo napadajo. Aehrenthal pa mu je odgovoril, naj rajši pogleda v lastne liste. Odtod to, da se zdaj angleški minister opravičuje. Seveda je za Anglijo silno neprijetno, da se mora zdaj braniti, pa ne vé kako. Avstrijski listi so ji namreč očitali, naj, mesto da dolži Avstrijo kršenja mednarodnih pogodb in svetih človeških pravic, študira, kako je varovala »svete človeške pravice« v Indiji in južni Afriki. Nadalje so angleške liste na očitanje, da je Bosna polna vojakov, opozorili, da je v Indiji vse vojaštvo napol mobilizovano. Na tako hud poper je bila seveda potrebna opravičba.

Srbski vojni minister priznava poneverjenja pri armadi.

V tajni seji skupščine je vojni minister general Živković odgovoril na interpelacije socialističnega poslanca Kazlerovića. Minister je priznal, da so se pri dobavah za armado zgodila velika poneverjenja. Velik del denarja, namenjenega za oboroženje, sploh manjka, pri dobavah pa so se plačale velike podkupovalne vsote. Poneverjenja so posebno velika pri naročilih novih topov. Veliko visokih častnikov je hudo kompromitiranih in bodo občutno kaznovani. Poslanci so nato vzklikali: »S tako armado in s takimi častniki ne moremo vojevati vojske!« Kmečki poslanci so se pritoževali, da se vpokličejo rezervisti čisto samovoljno; kdor veliko plača, temu ni treba na vaje. Pritoževali so se tudi, da rezerviste slabo hranijo in oblačijo. General Živković je obžaloval nerede in obljubil, da jih odpravi.

Baron Aehrenthal o razmerju s Srbijo.

Halle, 25. januarja. »Saale-Zeitung« priobčuje pismo, čegar dopošiljatev da je povzročil sam baron Aehrenthal. To pismo pravi med drugim, da bo nadaljni razvoj avstrijsko-srbskega razmerja odvisen od tega, da srbska bojna stranka potrpežljivosti Avstro-Ogrske preveč in izkuša. Ako bi se v Belgradu odrekli zahtevam po teritorijalnih kompenzacijah, bi bili na Dunaju pripravljeni k nekim gospodarskim privolitvam.

Novi srbski poslanik v Rimu.

Belgrad, 25. januarja. Uradne »Srpske Novine« so priobčile kraljev ukaz, ki imenuje bivšega ministra dr. Vujića poslanikom v Rimu.

Pašić se umakne s političkega življenja?

Belgrad, 25. januarja. »Zvono« piše, da se vodja starih radikalcev, Pašić, umakne s političkega življenja, ker ni uspel s svojo smerjo zunanje politike, ki jo je hotel uvesti z znano resolucijo v narodni skupščini.

Bolgarija mobilizira?

Sofija, 25. januarja. Brzojavnim potom so poklicali trinajst letnikov starozagorske obmejne divizije vseh vrst k tritedenski orožni vaji. Divizija se na ta način popolni na vojno stanje. Besede »mobilizacija« so se pri tem nalašč ogibali. To se je zgodilo radi tega, ker Turčija v veliki meri premika svoje čete ob meji pri Drinopolju ter namerava dve strategiško važni mejni točki zasesti. Danes bo ministrski predsednik odgovoril na neko interpelacijo ter obrazložil ta korak bolgarske vlade. Bolgarija bo skušala turško namero, če treba, z orožjem preprečiti.

Nemiri v Arabiji.

Carigrad, 25. januarja. Ko je te dni prispel oseben vlak na postajo Elala pri Meki, je našel kolodvor razrušen, brzojavne žice so bile prerezane, od 40 železniških uradnikov ni bilo nikogar na peronu. Arabci so bili postajo in mesto napali, večino prebivalstva pomorili, ostale pa odgnali s seboj.

Bojkot na Turškem.

Carigrad, 25. januarja. »Ikdam« piše, da ima narod pravico do bojkota. Vlada se v to stvar ni vmešavala in ne more posredovati. Otomani bojkota ne opuste, dokler ne bodo zahteve vlade izpolnjene. — Mladoturški odbor v Solunu zahteva, da se bojkot nadaljuje. S tem hoče udariti Kiamil-pašo, ki da je bil pri pogajanjih z Avstro-Ogrsko preveč popustljiv. Veleposlanik mejni grof Pallavicini je v soboto radi bojkota zopet bil pri porti.

Avstrijski noti turški vladi.

Carigrad, 25. januarja. V soboto je avstro-ogrsko poslaništvo izročilo porti dve noti: prvo, ker je bojkotujoča množica v Tripolisu naš grb na konzulatu in konzula Rossija opljuvala in je vali krivce na zahtevo ljudstva izpustil. Druga nota protestira proti napadu na vicekonzula v Aleksandretu in ker se krivcev ni kaznovalo. Noti opzarjata na očito kršenje mednarodnega prava, zahtevata strogo kazen in zadoščenje.

Baron Gagern pri srbskem prestolonasledniku.

Berolin, 23. januarja. »Lokal-Anzeiger« poroča iz Belgrada: Avstro-ogrski poslaniški tajnik baron Gagern je po nalogu odposlanca grofa Forgacha obiskal prestolonaslednika Jurja. Ta obisk je napravil tukaj dober vtis in nadejati se je, da se odnošaji med Avstro-Ogrsko in Srbijo zbližajo.

HRVAŠKE ZADEVE.

Veleizdajski proces. — Položaj na Hrvaškem. — Khuen prevzame na Ogrskem vlado?

Glasilo hrvaških katolikov, »Hrvatstvo«, označuje svoje stališče nasproti velesrbski propagandi in tozadevnemu veleizdajniškemu procesu sledeče: Srbov kakor narod v Hrvaški ne priznavamo. Tisti, ki se nazivajo Srbe, so Hrvati, ki so v XI. stoletju prestopili v razkolno cerkev ali pa rumunsko-vlaški vseljeniki iz XV. in XVI. stoletja. Velesrbska propaganda v resnici obstoji. Naglašati pa je treba, da so gojili velesrbsko propagando bana Khuen in Pejačevich na Hrvaškem, Kallay in Burian pa v Bosni. Tudi Rauch Srbe le zato preganja, ker niso hoteli vstopiti v njegovo stranko. Sodnijska obravnava ne bo imela nobenega političnega uspeha, naj bo razsodba taka ali taka. Če jih obsodijo, ustvarijo po nepotrebnem mučenike, če ne, blamirajo vlado, ogrsko in hrvaško.

Nekateri hrvaški listi ostro napadajo Srba Polita in Popoviča, ker sta v budimpeštanski zbornici interpelirala ogrsko vlado zaradi veleizdajskega procesa na Hrvaškem in jo pozivala, naj pazi na sodnike. To da je kruto kršenje hrvaške avtonomije. Na hrvaške sodnike nihče ne sme pritiskati, najmanj pa ogrska vlada.

»Pokretu«, glasilu naprednjakov, očitajo, da je za svojo sedanjo pisavo o srbski propagandi mastno plačan iz Belgrada.

Poslanci Supilo, Pribičevič in Lukinič tožijo list »Reichspost«, ki jim je očitala, da dobivajo subvencijo (Supilo 2400 kron na leto) iz Belgrada in da so skupno s Košutom svoj čas nahujskali Srbe v boj proti kroni. Sodišče je odločilo, da se ima proces vršiti pred porotniki. Odkrile se bodo zanimive stvari.

Imunitetni odsek v Budimpešti, ki bi imel izročiti veleizdaje okrivljene poslance Pribičeviča, Banjanina in Budisavljeviča, se je iz zadrege rešil s tem, da je odgodil stvar, češ, spisi državnega pravdništva iz Zagreba niso popolni in se morajo pravilno sestaviti. Ta odločba kaže, da so Mažari in Srbi zaroto kovali »v kompaniji«.

Zagr. »Hrvatska«, glasilo pravašev, slika položaj za Hrvaško v zelo temni luči. Mažari hočejo banko in samostojno armado, predno se izvede volivna reforma in pride o nemažarski narodi do glasa. Pa če tudi tega ne dosežejo, nekaj bodo iz krone iztisnili na škodo Hrvatom. Avstrija bo postopala, kakor vedno: Zapretila bo Mažarom s trializmom, potem pa odnehala in za sporazum z Mažari Hrvate slednjim prodala.

Hrvaški listi poročajo tudi, da bo, ako se sedanja kriza na Ogrskem nepovoljno reši (cesar noče namreč dovoliti samostojne ogrske banke), stopil vladi na čelo bivši ban Khuen-Hedervary.

Znanost in umetnost.

Kupijo se vsi zvezki A. Kalanovih povesti, ki so izšle pred več leti kot ponatis iz »Domoljuba«. — Kdor ima posamezne, ali še bolje, vse zvezke teh povesti, prosimo, da jih odstopi »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, ker se bo priredila nova izdaja. Denar pošljemo takoj po prejemu knjižic.

Opozarjamo na priloženi prospekt o prepotrebni knjigi: Podlesnik, »Knjigovodstvo«, II. del. (knjigovodstvo za hranilnice in posojilnice). Knjiga je ravnokar izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in velja vezana 6 K 20 vin. — Knjiga je za naše zadružništvo velevažna.

* **Der moderne Redner.** P. Konrad Lienert O. S. B. 1908. To knjigo zelo priporočamo duhovščini, učiteljem, zlasti pa voditeljem naših izobraževalnih in mladeniških društev, ker nuja jasno in vrlo praktično, vseskozi moderno teorijo zgovornosti, pa na zgledih — govorih znamenitih katoliških mož — pojasnjuje, kako se morajo govori disponirati in izdelati. Vsekakor je ta knjiga veliko priročnejša od preobširne Jungmannove, ker je veliko bolj praktična. Cena za vezano knjigo 4 K 80 h. »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* **Einführung in die Volkswirtschaftslehre.** Eugen Schwiedland, Universitätsprofessor und Hofrat im Arbeitsministerium. Wien 1909. Ta knjiga je dober, zelo pregleden in točen uvod v narodnogospodarsko vedo. Kdor se peča s teorijo te vede, bo po tej knjigi segel z veseljem. Cena 3 K 60 h. »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* **Die Staatsverrechnung in Fragen und Antworten.** Raimund Soukop, Wien. Knjiga bo dobro služila tistim, ki se pripravljajo na izpit iz državne računske vede. Obdela celo tvarino v vprašanjih, ki so vsa v logiški zvezi in tvorijo v celoti celo teorijo, oziroma prakso državnega računstva. Odgovori so kratki, jasni in precizni, kakor morajo biti. Cena 8 K. »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

V najem se da mesca marca t. l. za več časa v **Renčah**

lepa hiša

z vrtom in vinogradom okoli nje. Več pove **Marija Brumat v Renčah pri Gorici.** 194 3—2

Učenka

se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom od 14. do 15. leta, iz dobre hiše.

Luka Brus,
215 3—2 trgovec v Spodnji Idriji.

! Pozor !

- 50.000 PAROV ČEVLJEV! -

4 pare čevljev za samo K 7·—.

Vsled plačilnega zastanka nekaterih velikih tovarn sem bil poverjen prodajati večje zaloge čevljev **globoko pod lastno ceno.** Prodajam torej dva para moških in dva para ženskih čevljev na zadrgo iz rjavega ali črnega galoširanega usnja z močnimi podplati, zelo elegantna, najnovejša oblika. Velikost po oblikah 164 3—3

Vsi štirje pari stanejo samo K 7·—.

Pošilja se proti povzetju. — Zamena dovoljena ali denar nazaj.

P. LUST, Izvoz čevljev, Krakov 51.

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih, od 600 do 1000 litrov **proda po nizki ceni. Dobe se tudi soti od 15 do 20 hektolitrov.** 6 5

FRAN CASCIO
Šelenburgove ulice št. 6.

Oženjen hlapec

prednost ima tak brez otrok, ki razumi nekoliko nemško, ter je dober poljedelec in čegar žena se razumi na peko in rejo prašičev, **se sprejme** s 1. februarjem. Lastno stanovanje s popolno hrano, plače 480 kron in pa procente od prodaje. — **Graščina Širje pri Zid. mostu, Štajersko.** 198 3 2

Enonadstropna hiša

na **Vrhniki št. 182,** pripravna za trgovino ali obrt, z dvema velikima kletima **se proda** pod ugodnimi pogoji iz proste roke. Več se poizve ravnotam. 3241 11

Dve hiši

se prodasta. Poizve se na Trnovskem pristanu št. 14, Ljubljana. 1687 12

Velika zaloga raznih 2267
slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramofonov in plošč na razpolago.

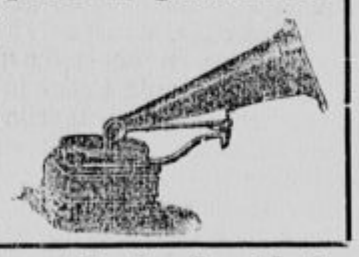

Fr. P. Zajec
urar in optikar
Ljubljana,
Stari trg, štv. 26.

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo **za rast brk in las,** proti izpadanju las in za **odstranjenje prhlja** (luskin) na **glavi** t. j. **Kapitor št. I.** Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Prosim da se naroči samo od mene. Naslov je: **P. Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 65. (Slavonija).** Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 3145 10—

Babica ANA TRTNIK

roj. Kapele

ki je bila tekom dvanajst let v službi kot **šolska babica** pod vodstvom gospoda prof. pl. **dr. Valente,** naznanja, da stanuje sedaj

na Poljanski cesti štev. 9

in se priporoča velec. rodbinam, zagotavljajoč vsikdar najskrbnejšo postrežbo.

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba. Odpotuje se iz **Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila** daje **samo**

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna **Ljubljana, Dunajska cesta št. 18,** nasproti znane gostilne pri „Figovcu". 1878 26—23

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja 3314 10 7

Delovanje izvrstno, vspeh sigurен. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstorica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIĆA, lekarnarja **v Pakracu št. 65** (Slavonija,)

Prodajalna

Budinek v Kranjski gori

se **takoj**

vsled smrti, z vsem blagom, zelo ugodno **proda ali odda za enajst let v najem.**

Reflektant naj ima vsaj 10.000 K gotovine.

Prodajalna je staroznana, dobro vpeljana ter ima velikanski promet. — Pojasnila daje: **Pavel Lampreht, Beljak** ali **E. Rooss, Kranj.**

185 3—3

Pozor, trgovci! **Pozor, trgovci!**

Veliko zalogo absolutno zajamčenega

pristnega vina,

1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi.** — Izborna kvaliteta: letošnje belo mašno vino od 30—40 K. Sortirano vino rizling, beli burgundec, silvanec in zelen od 40—55 K, črni „Karminet" po 55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 1·20 K, vinski kis po 30 K in tropinsko žganje po 2 K liter.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruge in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.

M. DRENIK, Kongresni trg

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materijala. Vsakovrstno vezenje na roko in na stroj. — Predtiskarija itd.

! ! ! Velika zaloga telovadske obleke ! ! !

2399 18

Domača elekro- - tehnična obrt -

FR. SAX

- elektrotehnik - Gradišče št. 17.

Uljudno javim, **da sem otvoril elektroinštalacijsko obrt** ter se priporočam slav. občinstvu v mestu in na deželi za **uvajanje vsakovrstnih signalnih in varnostnih električnih naprav,** kot **hišnih zvoncev, budilk, telefonov** itd. Upeljujem in preskušujem **strelovode** na njihovo odvodno zmožnost na znanstveni podlagi.

Izvršujem **tudi druga v mojo stroko spadajoča naročila.** Postregel bodem vestno in točno.

Pokličite me, ako je Vaš električni obrat moten!

Velespoštovanjem

FR SAX, domača elektrotehniška obrt v Ljubljani

Gradišče štev. 17. (130 2)

Prva slovenska modna : trgovina za gospode :

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19

se najtopleje priporoča

2710

Oznanilo.

Zaradi bolezni svoje žene **oddajam** svojo 43 **dobro upeljano** 3—

veliko trgovino

z mešanim blagom

Ignac Morič na Jesenicah, Gorenjsko,

pod zelo ugodnimi pogoji takoj za več let

v najem.

Ponudbe sprejemam in pogoje stavim sam.

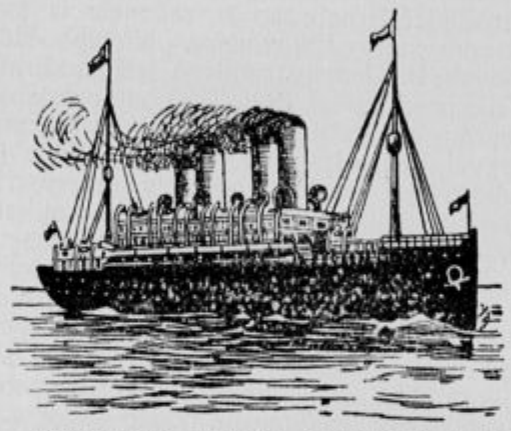

Kdor hoče varno, mirno in hitro

v AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika 1639 27

Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice štev. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki **velikani:**

Kaiserin Auguste Victoria	nosi	25.000	ton
Amerika	„	24.000	„
President Lincoln	„	20·000	„
President Grant	„	20.000	„

Vožnja **Ljubljana-Hamburg** traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1½ dneva ter ima potnik pravico **porabe brzovlakov** po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Lepe bernhardinske pse

6 tednov stare, krasne barve, dobri čuvaji ima po ugodni ceni **na prodaj Peter Strel v Mokronogu** na Dolenjskem. 200 3 - 2

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3,000.000! -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema **vloge na knjižice** in **na tekoči račun** ter je **obrestuje po čistih** 4½%

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

terem sta o zasedanju dež. zbora poročala deželna poslanca dr. Tavčar in dr. Oražen. Na predlog gospoda Esta je shod sprejel resolucijo, v kateri se zahvaljuje narodno - naprednim poslancem, jim izraža zaupanje ter jih poziva, naj z vso odločnostjo nadaljujejo boj proti nemško - nacionalnemu vladnemu sistemu, pri tem se pa neizprosno brez ozirov bojujejo za interese napredne ideje. Shod je zahteval zvišanje učiteljskih plač.

lj **Meščanski klub** ima jutri (torek) ob osmi uri v »Unionu« v mali dvorani svoj redni večer. Nanj opozarjamo vse člane, njih rodbine in prijatelje.

lj **Ljubljanskega veteranskega zbora obsodba na smrt in napad na naše poslance.** »Sobotni »Slovenski Narod« objavlja uvodnik, ki se peča z razpustom ljubljanskega veteranskega zbora. Članek konča sledeče: »Dežela kranjska ima v državnem zboru enajst slovenskih poslancev. Edini liberalec ne more dosti storiti, pač pa se lahko dosti stori, če pojdejo klerikalci v boj za pravično stvar. Od klerikalcev je torej vse odvisno; povemo jim pa naprej, da ne bomo molče gledali, če bodo tudi v državnem zboru igrali tako žalostno vlogo glede Schwarza, kakor so jo igrali v deželnem zboru.« Pribijemo, kar trdi »Narod«, da edini liberalec, t. j. Ivan Hribar, ne more v državnem zboru dosti storiti. Ne mi, marveč »Slovenski Narod« to trdi. Hvaležni smo mu za to dragoceno priznanje. Nadalje pa piše »Sl. Narod«, da je od klerikalcev vse odvisno. Čudno, da zapiše »Slovenski Narod« kaj takega. Saj ni na Kranjskem nobene klerikalne stranke in je razven edinega poslanca narodno-napredne stranke v drž. zboru s Kranjskega, Ivana Hribarja, ki ne more dosti storiti, še 10 poslancev S. L. S. Če misli »Slovenski Narod« s klerikalci poslance S. L. S., je to psovka, ki jo najodločneje odklanjamo. Najodločneje pa tudi zavračamo sumničenje, da bi bili igrali naši poslanci kakšno čudno vlogo glede Schwarza. Gospodo pri »Slovenskem Narodu« hitro zapušča spomin, ker je pozabila, da so ravno deželni poslanci S. L. S v kranjskem deželnem zboru povedali Schwarzu take, da jih kranjski deželni predsednik gotovo ne pozabi. Le ne zavijati in sumničiti, ker to ni lepo, še manj pa dostojna časnikarska polemika.

lj **Poročnik Mayer obsojen?** Govori se, da je prosluli poročnik Mayer dobil osem tednov zapora. Ako je to res, tedaj skoro gotovo ni dobil to kazen radi septemberskih dogodkov, ampak radi neke druge arogance. Nikar naj se pa ne misli, da se bo pozabilo na Mayerjevo septembersko obnašanje!

lj **Sv. Pavla mraz.** V ljubljanski okolici (na ljubljanskem polji in na Posavju) je kazal toplomer danes zjutraj ob 7. uri — 16° R, v Ljubljani pa — 12° R. Do zdaj smo imeli največ po 6—7° mraza.

lj **Ravnateljsko mesto** pri ljubljanski Mestni hranilnici se tekom februarja meseca razpiše. Uradništvo in večina upravnih odbornikov zahteva za to mesto jurista, v drugi vrsti pa bančnega veščaka.

lj **Za novo slovensko trgovino Magdič & Kette** adaptirajo v A. Deghenghijevi hiši (hotel pri »Maliču«) v pritličju in prvem nadstropju prostore za prodajalno in skladišče.

lj **Prostor za bodočo slovensko univerzo** bo mestna občina rezervirala ali na stavbišču ob Dunajski cesti ali pa na Vodnikovem trgu. Misliti bo pa tudi kmalu na novo poslopje magistratnih uradov.

lj **Kmečki bališ v gramofonu.** Naše botno poročilo o razpravi glede na kmečki bališ v gramofonu moramo še nekoliko izpopolniti in popraviti. Janežič in Rupnik sta bila oproščena za to, ker je stvar že zastarela. V gramofon sta narekovala v soboto objavljeno besedilo namreč že avgusta lani. Taka stvar pa v treh mesecih zastara. Popraviti pa moramo tudi resnici na ljubo, da dr. Pircov koncipijent, ki je zastopal tožnika Oblaka, ni doktor marveč le koncipijent Jerala.

lj **Smrtna kosa.** Umrl je bivši kleparski mojster g. Srečko Nolli, star 63 let. Pokojnik je bil brat pokojnega opernega pevca Jos. Nollija, tudi izboren pevec in bivši podstarosta »Sokola«. Bil je obče priljubljen in spoštovan. — V Dalmatinovih ulicah št. 5. je umrla vdova ga. Helena Račič.

lj **Nov glavni cestni kanal** bo morala zgraditi občina Moste ob poslopjih novega vojaškega skladišča na Kodeljevem.

lj **Umrla je** danes soproga pleskarskega mojstra Otorepca gospa Ivana Otorepec. Zapušča mu pet nedoraslih otrok.

lj **Potnik iz Messine v Ljubljani.** V Ljubljano je došel potnik brnske tovarne Redlicha g. Schweighofer, ki je bil večer pred potresom v Messini. Ker ni mogel dobiti v Messini prenočišča, odpeljal se je s prtljago v Catanio ter tako všel gotovi smrti. Dva njegova znanca nista hotela iti ž njim, ostala sta v Messini in bila ubita. G. Schweighofer je med ljubljanskimi trgovci dobro znan in splošno priljubljen.

lj **Predpustna veselica državnih slug** preteklo nedeljo je bila izvrstno obiskana in tako elegantna, da so prireditelji lahko nanjo ponosni. Veselico so počastili dvorni svetniki grof Chorinsky, podpredsednik Pajk, finančni ravnatelj Kliment, državni poslanec Gostinčar, deželni odbornik dr. V. Pegan, dež. poslanec dr. Iv. Zajec, dr. Furlan in več drugih odličnjakov. Občinstvo je bilo soglasno v pohvali lepe in prijetne zabave.

lj **Za veliko priredbo »Ljubljane«: »V pravljični noči«** je napravil naš odlični umetnik akademični slikar gospod Marko Rašica krasne plakate in vabila, kakor enake doslej še nikdar ni videlo naše mesto. A ne samo da je delo originelno in okusno, govoriti se da celo o njegovi umetniški vrednosti. Mlademu umetniku naše iskrene čestitke na tej najnovejši panogi njegove umetnosti!

lj **Slovenci v Messini.** Strašne posledice potresa v Messini ogledat se v kratkem odpeljejo gg. Gričar, Šarabon in Lenče.

lj **Pozor, vojaškotaksni obvezniki!** Tekoči teden poteče rok za zglašanje vojaškotaksnih obveznikov, na kar še enkrat s povdarkom opozarjamo prizadete kroge, ker se vsak tak prestopek po veljavnih predpisih strogo kaznuje. Zglaša se pri županstvu stalnega bivališča, v Ljubljani pa v vojaškem oddelku v »Mestnem domu«. Kakor čujemo, do sedaj niti tretjina vojaškotaksnih obveznikov ni storilo te svoje dolžnosti.

lj **»Hund, Packasch!«** in s podobnimi izlivi nemške kulture je te dni opljuval častnik c. in kr. 27. pešpolka par otrok, ki so se v Bohoričevih ulicah kepali. Ta sin boga Donarja menda nikdar ni bil mlad.

— **Na izvenrednem občnem zboru pekovskega pomočniškega zbora** se je sklenilo, da se prepove posredovanje dela v vsakem oziru g. Josipu Mačku. Posredovalnica je sedaj pri »Belem Kranjcu«, Florijanske ulice 4.

lj **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, se uprizori prvič izvirni narodni igrokaz »Zaklad« v štirih slikah, spisal Andrejev. Ta drama je izšla v »Dom in Svetu«. — Vladna cenzura je uprizoritev satirične burke »Iz devete dežele« onemogočila. Za »Tugomerom« je ta satira letos že druga izvirna igra, ki je naša cenzura ne pusti na oder.

lj **Nemci imajo svojega svetopisemskega preroka.** Nemci marsikatero slavno osebo zase reklamirajo, dasi je znano, da je bilo več njihovih veleumov slovanskega pokoljenja. — Ampak posebno znamenitost je »pogruntal« neki nemški veleum, ko je trdil, da so bili Nemci že takrat na svetu, ko je živel prerok Jonas. — Ko ga je namreč vrgla po trodnevnem prebavljanju riba živega, toda mokrega na suho, obstopili so ga prebivalci in kazoč nanj — vpili: der ist Jo-nass (moker). — Vsled tega doprinešenega dokaza so Nemci za imenitno svetopisemsko osebo na boljšem. Kdor pa misli, da je to izmišljena bajka, naj plača za »Ljudski sklad« 5 K.

lj **Foersterjev »Gorenjski slavček«.** Čujemo, da se pripravlja naša slovenska opera na proizvajanje Foersterjevega »Gorenjskega slavčka«. Pozdravljamo ta korak gledališke intendance iz dvojnega razloga: Prvič se to lepo delo prvega izmed naših glasbenikov že celih dvanajst let ni proizvajalo v našem gledališču. Drugič pa bi se proizvajanje izvirne domače opere tudi na vsak način spodobilo iz hvaležnosti do moža, ki je toliko storil v povzdigo slovenske glasbe, kakor ne kmalu kdo drugi, in ki je ravno preteklo leto obhajal svojo sedemdesetletnico. Kakor se izvanredno veselimo in nestrpno čakamo, da se že skoro zopet enkrat proizvaja »Gorenjski slavček«, ravnotako bi nam bilo neizmerno žal, ko bi stvar zaspala in se položila ad acta. To se nikakor ne sme zgoditi. In če bi se to zgodilo radi trmoglavosti ene same operne pevke — kar bi bilo samoobsebiumevno prežalostno in presramotno — potem ne vemo, kje naj vzamemo besedi, da dovolj ožigosamo take škandalozne razmere pri gledališču.

lj **Več parcel** je še na prodaj na knezoškofijskem posetvu ob šentpeterskem predmestju. Z ozirom na to, da velja še davčna prostost za letos postavljene hiše, in pa, ker je lega jako zdrava ter svet suh, je pričakovati, da se letos začne živahneje stavbeno gibanje. Kdor želi kupiti kako parcelo, naj se oglasi pri podpisanem upravitelju knezoškofijske pristave. Cene so jako zmerne. Fran Kristan, uradnik »Vzajemnega podpornega društva« v Ljubljani, stanujoč v Škofjih ulicah 14.

lj **Težka kazen.** Janez Kržišnik je prisiljenec v Ljubljani. Bil je že brezštevilnokrat kaznovan, naposled so ga vtaknili v tukajšnjo prisilno delavnico, kjer se mu pa ni dopadlo. Izrazil je željo, da bi rad prišel v Gradiško. Ko je imel paznik Franc Komatar opravka v njegovi celici, jel je tako glasno žaljivo govoriti o sedanjem vladarju, njegovi materi, da so to tudi drugi prisiljenci težko poslušali. Končno je jel na nečuven način preklinjati Boga in Mater božjo. Kržišnik, ki ničesar ne taji, je bil obsojen na tri leta težke ječe.

lj **Večerjo mu je pokvaril.** Hlapec Jurij Prebiv je sedel v Virantovem hlevu in večerjal. Tu not je vstopil izvošček Janez Kocmur iz Ljubljane in mu z nogo porinil par konjskih fig v večerjo, kar je Prebiva tako ujezilo, da je vrgel krožnik v Kocmurja. Slednji pa pograbi neke vile ter zamahne s silno močjo proti Prebivu ter ga zadene na levo lobansko kost, da je počila. Obdolženec dejanje priznava, pokoril se pa bode za to pol leta v težki ječi.

Štajerske novice.

š **Poročnik dobil in — izgubil glavni dobitek.** Poročali smo, da je neki graški poročnik zadel glavni dobitek turških srečk v znesku 600.000 kron. Poročnik je imel številko svoje srečke zapisano v svoji beležnici. Sedaj je srečko pričel iskati in spoznal, da jo je zgubil na vojaškim vajah ali pa pri opetovanem preseljevanju. Poročnik je seve ves obupan, oblasti pa mu ne morejo pomagati.

š **Obsojeni nemški »junak«.** Pred celjskim sodiščem je bil obsojen na 50 K denarne globe slušatelj višje kmetijske šole Robert Hren, ki je 13. septembra v Ptuju gospej Kukovčevi grozil z debelo palico, dne 20. septembra pa v Celju pretepal Slovence.

š **Ponarejeni bankovci.** Iz Ptuja se nam piše: »Pa kdo jih le dela?« Tako vsi povprašujejo, ko se je raznesla vest, da so nekega moža v Ormožu vtaknili v zapor, ker je imel polno listnico prav dobro ponarejenega, vendar ne pravega cesarskega denarja. Baje ji imel dotični trgovec, ki se piše Pavko in je doma na Gorici pri Račjem, same večje bankovce. Kdor jih kaj ima, naj le pregleda, če so pravi!

š **Brezplačni pouk slovenščine** dvakrat na teden je uvedel v Gradcu »Akademisch nationaler Arbeitsausschuss«.

š **Mestna občina celjska** je sklenila v povečanje svojega pokopališča na Čretu pri Celju nakupiti takozvani »Rosenhügel«, prej last g. Žimjaka, za 40.000 K. Ravno to zemljišče je bilo pred par leti na ponudbo, a za par tisoč kron — ceneje. Tačas ni šlo. Zopet dokaz, kako izvrstno znajo gospodariti naši mestni očetje!

š **Št. Ilj v Slovenskih goricah.** Na našem kolodvoru se nahaja neki uradnik, ki sliši na ime Brandstädter. Ta je Slovencem tako prijazen, da mu še karte ne da, ako jo zahteva v slovenskem jeziku. Treba bi bilo gospoda poučiti, da se s Slovenci mora slovenski govoriti, če ne, pa naj gre med krofaste Gornještajerce.

š **Napad na vlak.** V osebni vlak, ki pelje ob osmi uri 28 minut mimo Trbovelj, je zagnal nekdo v okno osebnega voza, kjer je sedelo več popotnikov, precej velik kamen in ranil močno neko žensko. Kraj odkoder je priletel kamen je v bližini rova Save v Trbovljah. Hudobneža zasledujejo.

š **V graški kavarni »Styria«** so se godile škandalozne stvari. Več višjih sodnijskih uradnikov, nekaj trgovcev in drugih znanih Gradčanov je z raznimi damami v preiskavi radi nenravnosti.

POTRES V JUŽNI ITALIJI.

Novi sunki.

Rim, 25. januarja. Ponoči od petka do sobote je bilo v Messini več potresnih sunkov, med njimi dva zelo občutna. V soboto ob pol 8. uri zvečer je trajal valovit sunek osem sekund ter povzročil mnogo strahu med prebivalstvom. Barake so se majale. Tudi na ladjah v pristanišču so občutili potres. Prefekt je dal razdeliti mnogo lesa za gradnjo barak. Vreme je krasno, zdravje čet izborno.

Rim, 25. januarja. V soboto ob 7. uri in 20 minut zvečer so čutili v Reggio di Calabria lahek potresni sunek. Štiri minute pozneje mu je sledik kratek sunek, ki je glede moči dosegal skoro potres z dne 28. decembra. Več zidov, ki so že imeli razpokline, se je podrlo. Ljudstvo je bilo grozno prestrašeno. — Tudi iz mest Palmi, Bagnara, Scilla in Villa San Giovanni javljajo močne potresne sunke. Ljudstvo je v velikem strahu. Človeških žrtev ni bilo.

Rim, 25. jan. Vsi italijanski observatoriji registrirajo močan potres. Sodijo, da se je tresla zemlja ob Kaspiškem morju.

Draždane, 25. jan. Tu se je večkrat stresla zemlja v smeri Draždane-Freiberg.

340.000 frankov najdenih.

Paris, 25. jan. V nekem stranišču so našli v nekem dunajskem listu zavitih 340. 000 frankov. Policija sodi, da je bila vstota ukradena v Amsterdamu.

Razne stvari.

Žrtve poklica. V Bejrutu so umrle načelnica in vse usmiljene sestre katoliške bolnišnice vsled kuge. Stregle so obolelim na kugi.

Roparji umorili časnikarja. Iz maščevanja so umorili roparji v Caltabelloti, Calcedonija Rizutte, korespondenta »Giornale di Sicilia«, kateri je v svojem časopisu ožigosal nemoteno ropanje in zahteval, da se ropanje radikalno zatre. Umorjen je bil na ulici od roparskega glavarja Crisaia in njegovega brata; Crisai in njegov brat sta se zaprisegla, da v najkrajšem času pomorita celo njegovo družino, in res so bili v enem letu umorjeni štirje člani Rizuttijeve družine. Od uboge družine je samo ena hčerka še pri življenju.

General Saletta, bivši šef laškega generalnega štaba, je umrl.

Vsa pizenska piva bojkotirati je sklenila prevčerajšnjim vsenemška zveza v Lipskem.

PREDAVANJA.

— **Bralno društvo v Naklem** je pozdravilo to nedeljo novega dež. poslanca g. prof. Evg. Jarca, ki je v poljudni obliki pojasnil ljudem, kaj se je sklepalo v zadnjem deželnem zboru, posebno se je bavil s starostnim zavarovanjem. Občinstvo ga je poslušalo z velikim zanimanjem.

— **Selca.** V našem izobraževalnem društvu je preteklo nedeljo predaval okr. zdravnik iz Škofje Loke, dr. Hubad. Govoril je o važnem predmetu: prva pomoč v boleznih. Poljudno predavanje nas je skozinskoz zanimalo. Obljubil nam je, da drage volje zopet pride.

Telefonska in brzojavna poročila.

DEMONSTRACIJE V PRAGI.

Praga, 25. jan. Včeraj zvečer so se demonstracije na Příkopih ponovile. Množica je nemške burše pretepla. Policija je posredovala in več demonstrantov aretirala.

TRŽAŠKI LAHI ZA VSEUČILIŠČE.

Trst, 25. jan. Na včerajšnjem protestnem shodu društva »Patria« so govorili predsednik Depiera, tajnik Bruna in znani Hortis. Shod je sprejel resolucijo, proti obveznosti nemščine in zahteval popolno italijansko vseučilišče v Trstu.

INTERPELACIJA KRŠČANSKO - SOC. POSLANCEV.

Dunaj, 25. jan. V današnji seji državnega zbora so interpelirali krščanski socialisti v zadevi vojaških koncesij Mažarom.

NAMENI KOŠUTOVCEV.

Budimpešta, 25. jan. Najnovejša parola Košutovcev se glasi: Vsa državna opravila mora voditi Košutova stranka. Na čelu nove vlade bi bila Košut in Apponyi, razne resorte v ministrstvih bi pa prevzeli Justh, Hollo, grof Batthiany in drugi strankarji. Program te vlade bi bil doseči jezikovne koncesije v armadi. Ako bi se to doseglo, tedaj bi se zvečalo število vojaških novincev za 22.000 mož. Nadalje je na programu kartelna banka in volivna reforma na podlagi splošne in enake volivne pravice, vendar z varstvom mažarskih interesov.

TRŽAŠKI TIPOGRAFI SE LOČIJO OD SOCIALNIH DEMOKRATOV.

Trst, 25. jan. Izredni občni zbor društva tipografov je sklenil, da se društvo loči od soc. demokratov, združenih v »Sedi riunite«.

NEMŠKA NASILSTVA.

Gradec, 25. dec. Zastopniki nemških društev v Gradcu in nemškega dijaštva so imeli zborovanje, na katerem so sklenili, da se ne sme dopustiti v Gradcu nobeno slovansko zabavo.

OGENJ V TRŽAŠKI OKOLICI.

Trst, 25. jan. V tovarni za linolej ob sprehajališču pri Sv. Andreju ki je last kreditnega zavoda, je danes zjutraj izbruhnil ogenj. Posrečilo se je ogenj lokalizirati. Gasili so vsi mestni gaslici in gasilci pivovarne Dreher. Škoda je velika.

DIPLOMATI SE NE UDELEŽE SRBSKEGA DIJAŠKEGA PLESA.

Belgrad, 25. jan. Diplomatiški zbor je sklenil, da se ne udeleži dijaškega plesa, ker ni bil povabljen nanj avstro-ogrski poslanik grof Forgach.

VELIK POŽAR V ORŠAVI.

Budimpešta, 25. jan. Po noči od sobote na nedeljo je čistilnica petroleja v Oršovi do tal pogorela. Škode je poldrug

milijon kron. Zgorela so tudi delavska stanovanja. Človeških žrtev ni bilo.

SRBIJA SE PRIPRAVLJA.

Carigrad, 25. jan. »Yeni Gazeta« poroča, da je Srbija na Ruskem zopet nakupila 1200 konjev.

TROZVEZA RAZPADE?

Rim, 25. jan. List »Messaggero« prorokuje, da se trozveza ne obnovi. Namiguje na novo trozvezo med Italijo, Rusijo in Francijo.

VELEPOSLANIK V RIMU HOČE BITI ODPOKLICAN.

Rim, 25. jan. Širi se glas, da avstroogrski poslanik grof Lüizow zahteva, da se ga odpokliče, ker se ni ugodilo željam avstrijskih Italijanov, da se jim da univerza v Trstu, kakor se mu je baje bilo obljubilo.

BOLGARIJA PRIPRAVLJENA.

Sofija, 25. jan. »Večernja Pošta« javlja, da je bolgarsko vojaštvo zasedlo važne strategične točke ob meji, da tako prepreči, da bi te točke zasedli Turki. Pri obmejnih garnizijah bodo sklicani rezervniki dveh let. Mobilizacija 8 divizije se potrjuje ter jo časnikarji pozdravljajo z navdušenjem.

DEMONSTRACIJE ZA VOLIVNO PRAVICO V BEROLINU.

Berolin, 25. jan. Včeraj je demonstriralo po Berolinu za volivno pravico 50.000 soc. demokratov. Danes bo demonstracija v nemškem državnem zboru.

RUSKI MORNARIŠKI MINISTER.

Peterburg, 25. jan. Kontreadmiral Vojedovski je imenovan za ruskega mornariškega ministra.

Proti katarom

sopilnih organ v, pri **nahodu, hripavosti** in **vratnih oteklinah** zdravniško priporočana je 38 12 II.

MATTONI-ev GIESSHÜBLER Sprudel **alkalična kislina**

katera se z vspehom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta milo raztapljajoče osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v takih slučajih posebno dobro obnese.

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,**
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassniku-Ljubljana 114 52—48

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 25. januarja.

Pšenica za april	12 80
Pšenica za oktober l. 1909.	10·88
Rž za april l. 1909.	10 07
Oves za april	8·54
Koruza za maj l. 1909.	7 31

Efektiv 10 dražje

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 *m*, sred. zračni tlak 736·0 *mm*

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v *mm*	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v *mm*
23	9. zveč.	744·1	— 8·0	sr. vzh.	jasno	
24	7. zjutr.	43·7	— 12·6	sr. sever	oblačno	0·0
	2. pop	43·3	— 6·1	sl. jug	jasno	
Srednja predvčerajšnja temp. — 7·3°, norm. — 2·2°.						
24	9. zveč.	44·6	— 10·3	sl. szah.	„	
25	7. zjutr.	45.1	— 16·1	sl. jzah	„	0·2
	2. pop.	44·2	— 6·5	sl. svzh.	oblačno	
Srednja včerajšnja temp. — 9·7°, norm. — 2·1°.						

Ustna voda „Euodin."

Specialiteta za **kadilce.**

3265 Glavna zaloga: (5

Lekarna Ub. pl. Trnkozcy v Ljubljani.

Proda se **nekoliko dobro ohranjenega** 186 2—2

Pohištva

pri zdravniku v Zormanovi hiši v Spod. Šiški.

274

Pevski zbor „Glasbena Matice" javlja pretužno vest, da je preminul v nedeljo njegov večletni član; požrtvovalni, navdušeni in izvrsni pevec gospod

Srečko Nolli

Pogreb blagopokojnika bode v torek, dné 26. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Wolfove ul. 10.

Predragemu pevcu-tovarišu bodi ohranjen časten in hvaležen spomin.

Odbor pev. zbora „Gl. Matice."

Zahvala. 218

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in ob smrti iskreno ljubljene sestre, tete

Julije Knavs

kakor tudi za častno spremstvo na zadnjem potu pokojnice izrekamo našo najtoplejšo zahvalo vsem onim, ki so ob bridkih dneh sočustvovali z nami. Iskreno hvalo smo dolžni vsem, posebno gosp. solicitatorju Petriču za izkazano skrb kolegov in koleginj, nadalje gosp. c. kr. narednikom Slana in Bokaliču, prvemu za skrb in spremstvo kolegov kakor za venec, drugemu za tolažbo, kakor tudi vsem tistim, ki so jo tolažili in ji lajšali bolest do zadnje ure, najsrčnejša hvala.

Bog bodi vsem obilen plačnik!

V Ljubljani, 24. jan. 1909.

Globoko žalujoči ostali.

Kupijo se obrabljeni

prodajalniški predali in pudel

Ponudbe na: **Josipa Koten,** Ljubljana, Tržaška cesta 4. 221 2—1

Odda se takoj 223 1—1

stanovanje

z eno sobo, pritličje.

Poizve se Novi Udmat št 107.

Vdova srednje starosti, bivša gostilničarka, izurjena v vseh gospodinjskih opravilih ter dobra kuharica, **išče službe** kot

gospodinja

h kakem samostojnem gospodarju ali uradniku. Gre tudi na deželo. Ponudbe pod **„Vdova"** v Ljubljano, poste restante. 181 3—2

160 3

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih šeciolnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles

prejem koles za emajliranje, poniklanje ter popravila : solidno in cen.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Zastonj

torej **brezplačno** dobi vsak človek v **lekarni Trnkoczy zraven rotevža,** lepo tiskano deset zapovedi za zdravje tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo. 3257 52—

226 1—1

Marijana Steinmetz roj. **Nolli** in **Julij Steinmetz,** c. in kr. poročnik pri 27. pešpolku, naznanjata v svojem in v imenu svojega sinčka Julija in ostalih sorodnikov prežalostno vest, da je njih iskreno ljubljeni oče, oziroma tast in stari oče, gospod

SREČKO NOLLI

danes ob polu desetih dopoldne, po dolgem trpljenju, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 64. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki predragega pokojnika se prepeljejo **v torek, dne 26. t. m. ob polu treh popoldne** iz hiše žalosti, Wolfove ulice 10. k Sv. Križu k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1909.

Kuharica

kot gospodinja že več let v župnišču, srednje starosti, želi stopiti v enako službo. — Naslov pove upravn. 163 3—2

Proda se po nizki ceni večja partija lepo izdelanih 145 3—3

PARKETOV

Oddajo se tudi za posamezne sobe. — Naslov pove uprav. „Slovenca".

Išče se

HIŠNIK

oženjen, brez otrok, ali

HIŠNICA

za večjo hišo pod ugodnimi pogoji. Kje pove uprava „Slovenca" 227 1—1

Št. 13308/08 225 3—1

RAZGLAS.

Upravni svet zavarovalnice »Der Anker« na Dunaju je v svoji seji 30. marca 1908 sklenil v proslavo šestdesetletnega vladanja Njegovega Veličanstva cesarja Franc Jožefa I. podeliti za doto enemu otroku s Kranjskega, ki je bil rojen dne 2. decembra 1908, eno brezplačno, 20 let tekočo polico za 1000 K.

Pravico do te police ima v prvi vrsti otrok takih starišev, ki so bili pri „Ankerju" že zavarovani, pa so morali zavarovanje zaradi neugodnih razmer opustiti.

S krstnim listom in eventualno drugimi dokazili opremljeno prošnje je vložiti

do 15. februarja 1909

pri podpisanem deželnem odboru.

Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dne 20. januarja 1909.

„Narodni dom" Slov. Gradec

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najvludneje naznaniti, da bom s **1. februarjem t. l.**

prevzel gostilno v Nar. domu v Slov. Gradcu

Imam **jako dobra, mnogovrstna, štajerska vina amerikanske in stare trte** na razpolago. — **Topla in mrzla jedila** so vedno na izbiro. Cene kulantne, postrežba točna. Prosim da me cenj. občinstvo izvoli počastiti z obilnim posetom

217 1 1 S spoštovanjem **Anton Vilček.**

Društvo zdravnikov na Kranjskem razpisuje za leto 1909

dr. Löschner-Maderjevo ustanovo

Pravico do te ustanove imajo po smislu ustanovnega pisma udove in sirote bivših članov društva. Prošnje opremljene z ubožnostnimi spričevali vlagati je na naslov društva

do 16. februarja 1909.

Ustanova razdelila se bo istega meseca na izrednem občnem zboru društva.

Ljubljana, 25. januarja 1909. 216 1—1

Odbor društva zdravnikov na Kranjskem.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Ivan Štefe.